

Datum
2026-04-21Vårt diarienummer
RV250342

MOTION OM INFÖR KLIMAKTERIEMOTTAGNINGAR INOM PRIMÄRVÅRDEN I REGION VÄSTMANLAND

Ulrika Spårebo, Kenneth Östberg och Karolina Myllergård, alla (S) föreslår i en motion inkommen 2025-04-02 att

1. Region Västmanland inrättar klimakteriemottagningar på lämpliga vårdcentraler i primärvården. Dessa skulle med fördel kunna placeras på strategiskt valda platser runt om i länet för att säkerställa en god geografisk spridning och tillgänglighet.
2. Mottagningarna görs tillgängliga för kvinnor från hela regionen, oavsett listning.
3. Besöken ska kunna ske både digitalt och fysiskt för bästa möjliga tillgänglighet.
4. Kompetenshöjande insatser genomförs för vårdpersonal inom klimakterievård.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Motionen lyfter ett angeläget område inom kvinnors hälsa.

I Region Västmanland har i nuläget flera olika verksamheter i sitt uppdrag att erbjuda rådgivning, medicinsk bedömning och behandling vid klimakteriebesvär.

Huvuduppdraget ligger hos vårdcentralerna, där det framför allt är allmänläkare som ska hjälpa kvinnor med upplevda besvär av menopaus i normal ålder genom att exempelvis förskriva hormonbehandling. Även Kvinnokliniken har ett uppdrag i klimakterievården, när det gäller menopaus som inträffar före 40 års ålder eller vid särskilda problem och frågeställningar då vårdcentralen remitterar patienten. Barnmorskor vid länets barnmorskemottagningar erbjuder också stöd vid klimakteriebesvär, ofta i kombination med insatser från vårdcentralens läkare. Alla barnmorskor i regionen har erbjudits kompetenshöjande insatser inom området och flera barnmorskemottagningar erbjuder särskilda mottagningar för målgruppen.

Det skulle vara svårt att bygga upp särskilda klimakteriemottagningar, med ett uppdrag för länets alla kvinnor utan koppling till listning, inom ramen för nuvarande valfrihetssystem Vårdval vårdcentral. Det skulle kräva en förändring av såväl uppdrag som ersättningsmodell, och därmed påverka hela den uppdragsmodell Västmanland valt med en bredd av kompetenser på alla vårdcentraler. Det finns också risk att skillnaderna i tillgång till vård och stöd skulle öka om kompetensen knyts till ett fåtal enheter, då klimakteriebesvär är så vanligt förekommande.

Datum
2026-04-21Vårt diarienummer
RV250342

Liksom för andra besvär och sjukdomar har dessutom kontinuiteten i relation till sin läkare på vårdcentralen och sin barnmorska på barnmorskemottagningen ett värde i sig och bidrar till att de för individen mest relevanta åtgärderna sätts in. Det allmänmedicinska helhetsperspektivet är viktigt även för denna målgrupp och ett teambaserat arbete där olika professioner kan bidra med olika delar har prövats framgångsrikt i regionen. Där har såväl barnmorskor som läkare, fysioterapeuter, dietister, med flera, kompetens som kan bidra till att förbättra kvinnornas mående, utifrån individens behov, genom kunskapshöjande insatser, stöd till egenvård och levnadsvanor samt hormonell behandling.

Som det nämns i motionen har Socialstyrelsen arbetat med att utforma nationella riktlinjer för klimakterievård. En första remissversion av riktlinjerna har nyligen publicerats. Utifrån riktlinjerna kommer Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, genom kunskapsstyrningsorganisationen och berörda verksamheter, att analysera eventuella behov av insatser, identifiera aktiviteter samt följa Socialstyrelsens uppföljningsindikatorer.

Samtidigt planeras fortsatta insatser för kompetensutveckling gällande klimakterievården. Dels att öka medvetenhet och kunskap om klimakteriet hos regionens medarbetare, dels kompetensutveckling för vårdcentralerna, för både enskilda professioner och i teamarbete runt målgruppen. Insatser pågår även gällande utformning av processer för att tydliggöra patientflödet, uppdatering av samverkansrutiner mellan primärvård och specialistsjukvård samt förtydligande av uppdraget i regelboken för Vårdval vårdcentral.

Att kompetenshöjande insatser har effekt ses till exempel i att förskrivningen av systemisk menopausal hormonbehandling (MHT) har ökat kraftigt de senaste åren. Vid en nationell jämförelse placerar sig Västmanland i mitten vad gäller förskrivning av denna behandling.

Samtliga vårdcentraler ska erbjuda vård och stöd vid klimakteriebesvär och besöken ska, liksom inom andra områden, kunna ske i första hand digitalt. Kompetenshöjande insatser har pågått under flera år och kommer förstärkas ytterligare.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till regionfullmäktiges beslut

Motionens andra, tredje och fjärde yrkande anses besvarade.

Motionens första yrkande avslås.